

Historische fietsroute 'Jolly Duck'

Treed in de voetsporen van John McCormick
tijdens een fietstocht van 15 of 30 kilometer...

COLOFON

Deze fietsbrochure
is een uitgave van
stichting Floravontuur
Promotie Zoetermeer.

Uitgebracht op
4 mei 2015.
Eerste uitgave.

Redactie

Floravontuur
Promotie Zoetermeer

Tekst

Sylvan Staub
Maarten Havinga

Fotografie

Collectie HGOS
Cees van Lochem
M.A.T. Koot

Vormgeving

Art & Finish reclame
Zoetermeer

Druk

Blomsma Printmedia

Oplage

5000

Historische fietsroute 'Jolly Duck'

*Treed in de voetsporen van John McCormick,
de Amerikaanse boordschutter van het vliegtuig de 'Jolly Duck'.*

Op 22 februari 1945 maakte het vliegtuig de 'Jolly Duck', na een bombardement op Duitsland, een noodlanding in de Geerpolder nabij Zoetermeer. De negen bemanningsleden van de B-24 Liberator zijn daarop onmiddellijk alle kanten opgevlucht. Vier bemanningsleden werden echter meteen gevangen genomen door de Duitsers. Vier anderen vonden diezelfde dag een onderduikadres. Het negende bemanningslid, John McCormick, een drieëntwintigjarige boordschutter uit Pennsylvania, werd op 26 februari 1945 door een boer ontdekt in een hooiberg van een boerderij aan de Zegwaartseweg.

Het Zoetermeerse verzet heeft hem vervolgens ondergebracht in het Jachthuis in Zevenhuizen, waar hij op 29 april 1945, na een inval van de Duitsers, om het leven is gebracht.

De brochure bevat twee fietsroutes die langs de plekken leiden die John McCormick heeft aangedaan vanaf zijn noodlanding in de Geerpolder tot aan zijn verblijf in het Jachthuis.

De routes bestaan uit een korte route van 15 kilometer en een lange route van 30 kilometer. Beide routes starten bij het Stadmuseum Zoetermeer, Dorpsstraat 7.

In de brochure staan QR codes vermeld, die onderweg via de smartphone kunnen worden gescand. Deze codes geven meer informatie over markante punten op de route.

De fietsbrochure is ter gelegenheid van 70 jaar Bevrijding in mei 2015 uitgebracht. De historische fietsroute is een initiatief van Sylvan Staub en Maarten Havinga van jollyduck.com. In nauwe samenwerking met de gemeente Zoetermeer en Floravontuur Promotie Zoetermeer is deze brochure vervaardigd.

KORTE ROUTE CA. 15 KILOMETER

Vanaf het museum richting de Vlamingstraat, na ca. 150 meter rechtdoor de Oxfordstraat op. Na ca. 250 meter rechtsaf op het fietspad van de Engelandlaan en het fietspad volgen en na ca. 450 meter de straat oversteken en links het fietspad weer opgaan.

Na ca. 150 meter rechtsaf het fietspad volgen en dan het Langelandpad oprijden. Na ca. 300 meter bij het fiets- kruispunt, met links het Waterleliepad en rechts een houten brug, rechtdoor het Langelandpad blijven volgen.

Na ca. 500 meter wederom een fietskruispunt, met links het Podiumpad en rechts een houten brug. Ook hier rechtdoor het Langelandpad vervolgen. Na ca. 550 meter linksaf het Surfpad op en het fietspad ca. 200 meter volgen tot aan de kruising met links de Werflaan en rechts de Jachtwerf. Bij deze kruising rechtdoor de Hulkwerf op het woonerf in.

Na ca. 100 meter linksaf de Giekwerf op en vervolgens na ca. 60 meter weer rechtsaf over het houten ophaalbruggetje. Direct na het houten ophaalbruggetje alsmear rechtdoor de Pinaskade volgen en na ca. 275 meter rechtsaf het fietspad op (Broekwegkade). Dit fietspad volgen richting de Noord Aa. Na ca. 1,3 kilometer op het bruggetje links het 'oude gemaal'.

Aan uw linkerhand ziet u het gemaal 'De Nieuwe Polder' uit 1877. In de oorlogsjaren woonde hier de familie van der Velden. De huidige recreatieplas Noord Aa was een uitgestrekt polderlandschap en een ideale plek om wapens te laten droppen door de Royal Air Force. Het Zoetermeerse verzet heeft hier, met hulp van broer en zus Jaap en Sien van der Velden, van augustus tot oktober 1944 iedere nacht met lampen de wacht gehouden. Op deze manier gaven zij een teken door aan de vliegtuigen om de wapens te droppen. Helaas heeft er geen dropping plaatsgevonden en moest het Zoetermeerse verzet op een andere manier aan hun wapens zien te komen.

Na ca. 100 meter rechts aanhouden en de weg vervolgen. Na ca. 800 meter linksaf over de 'Geuzenbrug' (pas op met autoverkeer!) Naar beneden fietsen en direct na ca. 100 meter linksaf het smalle landweggetje op (Geerweg) vlak voor boerderij het Geertje (let ook hier goed op autoverkeer!) dit landweggetje volgen en na ca. 400 meter is aan de linkerhand de crashplek bij de boerderij.

Op dit moment bevindt u zich op de crashplek waar de B-24 Liberator 'Jolly Duck' op 22 februari 1945 om 15.14 uur een noodlanding maakte. Op 26 februari 1945 nam de Royal Air Force het besluit het wrak te vernietigen, om te voorkomen dat het nog in gebruik zou worden genomen door de Duitsers. De 'Jolly Duck' werd rond 16.00 uur die dag beschoten door Engelse Spitfires. Helaas werd hierbij niet alleen het vliegtuig geraakt, maar ook kinderen die in het wrak aan het spelen waren. Jopie en Gerrie van Bemmelen kwamen hierbij om het leven. Ook werd Maria den Elsen-Zonderop gedood, die aan de voorkant van het wrak stond te kijken. Martinus Janson, de eigenaar van de boerderij, werd geraakt door de scherven van de ontploffende munitie van de Spitfires. Eveneens hij kwam hierbij om het leven. Tijdens de aanval is ook een Duitse soldaat gedood, maar hierover is verder geen informatie bekend. Aan het hek van de boerderij vindt u een bord met nadere informatie.

Na de bezichtiging van de crashplek weer ca. 400 meter terug richting boerderij het Geertje. Bij de kruising weer gelijk rechts, om na ca. 100 meter weer over de 'Geuzenbrug' te gaan. Vanaf de 'Geuzenbrug' rechtdoor via het fietspad aan de rechterzijde, na ca. 350 meter oversteken en het fietspad vervolgen en na ca. 450 meter staat aan de rechterkant een halve molen.

De afgeknotte molen die u hier ziet, staat bekend als de molen van Spijker en stamt uit 1759. Op dit punt heeft John McCormick de weg gevraagd richting Rotterdam, want hij wist dat de geallieerden zich voorbij Rotterdam bevonden. De eigenaar van de molen vertelde dat hij rechtdoor moest lopen tot aan Benthuizen. Daar moest hij met de bocht mee de Zegwaartseweg op gaan. Hierna is John McCormick vertrokken richting Zoetermeer.

Vanaf hier de weg vervolgen en alsmaar rechtdoor, na ca. 650 meter bij een splitsing de weg rechtdoor blijven vervolgen, om na ca. 1,4 kilometer naar rechts af te buigen de Geerweg op (Benthuizen). Vanaf daar na ca. 250 mtr. rechtdoor de Zegwaartseweg (Zoetermeer) op. De hele Zegwaartseweg afrijden en vlak voor het punt waar het fietspad onder het viaduct van de Europaweg gaat, even stoppen bij Dansstudio Ricardo Sibelo.

U bevindt zich nu op de Zegwaartseweg nr. 46, waar vroeger de boerderij van de broers Jan en Leen Dogterom stond.

Op 26 februari 1945 werd John McCormick door Jan Dogterom ontdekt, in de hooiberg achter het gebouw van de Witpen. John werd binnengehaald in de boerderij van de broers Dogterom, waarna het verzet werd gewaarschuwd. Diezelfde avond nog kwam de heer Lodewijk John ophalen. Hij nam John achter op de fiets mee naar zijn huis in de Molenstraat.

Vanaf dit punt verder rechtdoor over de Zegwaartseweg. Na ca. 400 meter rechtdoor over het kruispunt de Zegwaartseweg blijven volgen en na ca. 500 meter het kruispunt rechtdoor oversteken de Rokkeveenseweg op. Na ca. 200 meter rechtsaf de Molenstraat in, en na 200 meter ter hoogte van huisnummer 112/114 stoppen. Hier heeft John McCormick overnacht voor hij werd overgeplaatst naar het jachthuis. * (voor de 30 km route lees verder onder 'Lange route ca. 30 kilometer').

Ga vanaf hier verder de Molenstraat af en na ca. 300 meter rechtsaf de eerste Stationsstraat op. Ga ca. 200 rechtdoor en sla in de Dorpsstraat* linksaf, na ca. 250 meter aan de linkerhand bij de Oude Kerk het graf van John McCormick.

U bent nu aangekomen aan het einde van de fietsroute. Nadat John McCormick en Jacob van Rij gesneuveld waren tijdens de overval op het jachthuis, zijn zij tijdelijk begraven in Zevenhuizen. Op de plaats waar u nu staat, zijn beide mannen met veel eerbetoon op 31 oktober 1945 herbegraven.

John McCormick was enigst kind. Zijn vader had de uitdrukkelijke wens om zijn zoon in Zoetermeer te begraven. De heer Kentgens stond voor het graf en het onderhoud garant. De gemeente Zoetermeer heeft dit onderhoud altijd op zich genomen, tot op de dag van vandaag. Zo leggen kinderen van basisschool De Jacobsvlinder nog elke maand een bloemstuk neer.

Einde Fietstocht 15 kilometer

LANGE ROUTE CA. 30 KILOMETER

(fiets eerst de korte route van 15 kilometer tot aan*)

Vanaf hier terug over de Molenstraat en na ca. 200 meter rechtsaf de Rokkeveenseweg weer op. Na ca. 120 meter naar links oversteken (let op autoverkeer!) en de weg rechtdoor vervolgen langs het rioolgemaal. Na ca. 250 meter rechtdoor het tunneltje onderdoor en aan het einde van het tunneltje direct scherp naar links het Spoorpad op en dit volgen. Na ca. 2,8 kilometer bij het fietskruispunt rechtdoor de weg vervolgen (onderdoor het viaduct van de provinciale weg) om na 1,3 kilometer bij het bruggetje van de 'Rotte' aan te komen. Hier is tevens een mooi rustpunt met picknicktafels.

Vanaf het rustpunt het bruggetje oversteken en rechtsaf het fietspad waar de molens aan liggen volgen. Na ca. 2,7 kilometer deze weg te hebben gevolgd ligt aan de linkerhand het jachthuis met het daarbij behorende monument.

U staat nu bij het monument aan de zijkant van het jachthuis 'Jolly Duck'. Hier is op 29 april 1945 rond 18.30 uur een overval uitgevoerd door 24 Duitse militairen, onder leiding van Oberfeldwebel Ludwig Schmitt. Via de trap aan de voorkant is Schmitt naar beneden gegaan, waarna hij "Sofort

heraus!" riep. Hierop antwoordde verzetscommandant Kentgens: "Ja, ich komme gleich". Kentgens heeft toen de bewoners van het jachthuis de opdracht gegeven de wapens tegen de Duitsers te gebruiken. Hierop is een vuurgevecht ontstaan, waarbij Kentgens zwaargewond raakte en John McCormick dodelijk getroffen werd. Reservecommandant wachtmeester van Rij heeft de overige bewoners bevolen uit te breken naar Zoetermeer. Hijzelf zou de aftocht dekken. Hierbij is Jacob van Rij gesneuveld.

Vanaf het jachthuis weer terug via hetzelfde fietspad langs de molens en na ca. 2,7 kilometer bent u weer terug bij de picknicktafels. Vanaf daar rechtdoor terug over het fietspad, maar na ca. 100 meter scherpe bocht naar links met het fietspad mee en na ca. 75 meter linksaf door de tunneltjes onder de A12 door. Na ca. 250 meter op de T-splitsing rechtsaf richting Zoetermeer en na ca. 1,3 kilometer wederom een T-splitsing (let op, niet rechtsaf de Kruisweg op maar het tunneltje onderdoor!) en daar rechtsaf.

Na ca. 300 meter bij het verkeerslicht oversteken en ter hoogte van de Shell direct naar links en na het verkeerslicht rechtdoor het fietspad op (Zoetermeerselaan). Dit fietspad alsmaar rechtdoor blijven volgen. De Zoetermeerselaan loopt over in de Bleiswijkse weg ter hoogte van de Plas van Poot. Na 2,3 kilometer bij het verkeerslicht van het fietspad rechtdoor oversteken het laatste stukje van de Bleiswijkseweg op (kruising met links de Binnenweg en rechts de Fokkerstraat). Na ca. 100 meter de kruising met links de Rokkeveenseweg en rechts de Zegwaartseweg rechtdoor oversteken de Den Hoorn op. Na ca. 350 meter rechtdoor over de kruising de Schinkelweg op die overloopt in de Dorpsstraat*. Vanaf deze kruising na 450 meter aan de linkerhand bij de Oude Kerk het graf van John McCormick. Voor informatie over het graf, zie **'Einde Fietstocht 15 kilometer'**.

Einde fietstocht 30 kilometer

** Houd rekening met het feit dat op zaterdag hier niet mag worden gefietst!*

© mei 2015 (eerste uitgave) - De inhoud van deze folder is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Floravontuur Promotie Zoetermeer aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de vermelde gegevens.